

La clau

Estava a punt de concloure un col·loqui de pares i mares amb una experta en la prevenció de l'assetjament escolar quan, des de les files del darrere del saló d'actes, un noi d'uns 30 anys barbut va demanar la paraula. Les frases següents entre cometes no m'han abandonat.

«No tenia intenció d'intervenir, no sé parlar en públic, però he saltat al sentir una mare frivoltant sobre les empremtes que deixa una situació d'abús, que d'ella ningú es va riure de petita per portar ulleres o per tenir les dents grosses. Jo vaig patir *bullying* durant tota la meua adolescència. Els vídeos que mostren en aquestes xerrades sobre com germina a les aules, als patis, les complicitats i els silencis del grup, els exemples descrits, els

'Bullying', ser víctima o botxí

IOSU
De la Torre
SUBDIRECTOR

ressorts que s'han d'activar davant el mínim indici m'han tornat a aquells dies infernals. Pares i mares es preocupen per si els seus fills podrien ser víctimes dels companys del col·

legi, es qüestionen què haurien de fer per protegir-los, com avisar la família dels agressors. Però no s'adonen d'una cosa més preocupant: ¿i si resulta que el maltractador és el nostre propi fill?».

El silenci es va apoderar del saló d'actes. L'home es va empassar saliva per rematar el discurs: «El malson que no m'abandona, el debat interior que m'angoixa, és esbrinar què faríem qualsevol de nosaltres al descobrir que és el nostre fill el que dirigeix i manipula la resta de la classe per encruelir-se amb la víctima elegida fins a l'extrem. ¿i si el meu fill és un perdonavides?».

Han passat diversos mesos des d'aquell col·loqui que es va dissoldre amb les presses de les nou del vespre. No he tornat a veure aquella mare

que va explicar haver descobert l'assetjament que patia la seva filla de 15 anys a través del mòbil. «Els companys de curs la van aïllar del whatsapp de classe». ¿Què se'n deu haver fet?

No ho permetem

Els mitjans de comunicació informen de tant en tant de casos de *bullying*. Alguns acaben en suïcidi. D'altres moren sota la llei del silenci. L'assetjament no s'acaba a les aules. Encara no s'han eradicat les novatades de les casernes o els clubs de futbol. La llengua de la vida fa llepa-des aspres, amargues.

No ho permetem.

@IosuDeLaTorre

La roda

ÁNGELES
González-Sinde

No faràs mal

Justiu és fantàstic perquè et pots fer tips de lectura. És a dir, podem retrocedir a un món sense interrupcions en què la nostra atenció no estava ni fragmentada ni dispersa. Els neoconvertos a la Gran Deessa Tecnologia diran que el món actual és millor perquè saltar digitalment d'una cosa a una altra significa diversitat i amplitud de coneixements, però jo sóc menys entusiasta i crec que els nostres mòbils haurien de ser eines i no fins absoluts i absorbents.

Ahir a la tarda passejava pel costat del mar i em creuava amb pares i avis que anaven de bracet de la seva prole adolescent. No és que els habitualment esquerps juvenets s'hagin tornat més expressius en els seus afectes, és que com que van pendants de les pantalletes que porten a la mà, els seus avis els han de guiar com es guia un invident, pel tacte.

Vaig acabar la passejada i vaig tornar a casa amb moltes ganes.

Les debilitats dels altres, si són compartides, fan suportables les nostres

És el que té de bo una lectura que t'apassiona, que confon el teu món amb el que el narrador crea per a tu. Aquest llibre al qual desitjava tornar són les memòries del neurocirurgià britànic **Henry Marsh**, *Ante todo no hagas daño* (Ed. Salamandra). Estan extraordinàriament escrites i només pel seu valor literari ja es distingirien, però el més singular és que en lloc de repassar els seus molts èxits en una especialitat tan difícil com operar el cervell, **Marsh** repassa els seus fracassos. Amb sensibilitat, posa davant nostre i reexamina els pacients que es van quedar a la taula del quiròfan o que va deixar amb lesions irreversibles. En un món en què només es valora l'èxit i parlar dels nostres estropells és tabú, s'agraeix aquest examen de consciència. Les debilitats i vulnerabilitats dels altres, si són compartides, fan suportables les nostres. No tinguem por d'equivocar-nos, sembla que diu Marsh, ja que és ineludible, tinguem por de fer mal, que això sí que és evitable. ■

El tauler polític català

Constitució i independència

Un procés constituent ha de ser transversal ideològicament i inclusiu en l'àmbit social

JAUME
López

La presentació de les conclusions de la Comissió d'Estudis del Procés Constituent, que sembla que seran aprovades en el ple del Parlament del dia 27, malgrat l'advertiment del Tribunal Constitucional, em porta a fer unes consideracions amb tot el respecte per la feina d'una comissió que ha comptat amb excel·lents compareixents. El debat constituent i el debat sobre la independència s'han de mantenir separats. No apareix així a les conclusions i aquest punt és clau si volem fer un procés constituent de qualitat i que sigui un exercici de país i no circumscrit, d'entrada, als independentistes. Es pot, fins i tot, considerar un frau convidar la ciutadania des de les institucions a redactar una constitució quan encara no som un estat independent. És incoherent i fàcilment criticable.

Els que no volen la independència, ¿per què haurien de participar d'aquest procés? O es fa un procés constituent quan ja s'és independent, o es comença ara un procés constituent que no pressuposa la independència però que pot contribuir a deliberar sobre el país que volem entre tots i totes, i d'on es poden destil·lar també uns principis constitucionals. Cal articular fases diferents en el conjunt del procés.

Aquesta modularitat és totalment coherent amb la forma d'entendre un procés constituent fins i tot en els estats que ja són inde-

pendents. Al segle XXI, molts processos constituents han començat per grans deliberacions ciutadanes, on es fixen uns principis generals, que donen pas després, en una altra fase, i amb altres tècniques democràtiques, a l'elaboració, igualment participada, de la Constitució. Probablement això serà cada vegada més la norma d'aquest tipus de processos. Fixar uns principis que volem defensar i que volem que ens defineixin com a país en tots els àmbits (cultura, recursos naturals, llengua, ciutadania, economia, etc.) es pot desenvolupar perfectament en l'actual marc institucional i sense prefigurar el resultat del procés d'independència.

ALGÚ pot preferir anomenar aquesta primera fase *preconstituent*, especialment si identifica constituent amb elaboració d'un text constitucional. D'acord. Però sembla una manera de minusvalorar la feina inicial de la ciutadania, en la seva tasca de deliberació general. D'altres –o els mateixos– diran que ni així s'apuntaran al procés constituent els Comuns-Podem-CSQP. Potser no hi seran, però ara –francament– no hi són convidats. Però, sobretot, no hem de pensar en partits polítics, sinó en els centenars d'organitzacions que ni han fet ni faran un debat intern sobre la independència, i que no cal que s'hi posicionin per contri-

MONRA

Les iniciatives ciutadana i parlamentària han de confluir però no es poden confondre

buir activament al procés constituent. Els hem de fer fàcil la seva participació. Perquè és evident que un procés constituent ha de buscar ser, per totes les vies possibles, transversal ideològicament, inclusiu socialment (i no només en termes de gènere), obert, transparent i participatiu.

Una part de la ciutadania de Catalunya ja fa temps que fa aportacions serioses sobre el procés constituent. Alguns s'omplen la boca amb panegírics sobre el poder de la ciutadania i la societat civil, però després no la tenen suficientment en compte adduint que no és prou representativa o, encara pitjor, que

no l'ha votada ningú (sic). La ciutadania i les seves organitzacions acostumen a maximitzar els seus recursos limitats, molts voluntaris, i inigualablement inferiors als recursos públics, en exercicis sovint d'impecable naturalesa democràtica (¿quanta gent coneix la Marxa Som que aquests dies està recorrent el país? ¿Són pocs? Sí, i ho seguiran sent sense mitjans per donar-se a conèixer.)

EL PROTAGONISME ciutadà no només és important en termes democràtics, sinó que resulta imprescindible en l'actual context polític. No es poden anar fent suposats actes de desobediència que no porten enlloc, més enllà del desgast. Cal un únic gran acte de sobirania o desconnexió. Per això, abans, una iniciativa exclusivament ciutadana, només amb el vist-i-plau polític del Parlament, té l'afegit positiu que no trobarà cap obstacle de la legislació espanyola. En aquest sentit, també es podria rellançar el Pacte Nacional pel Dret a Decidir com un marc des d'on impulsar aquesta primera fase de deliberació ciutadana i començar a materialitzar l'ànsia de regeneració democràtica que ha expressat la societat catalana. Cal creure en aquest protagonisme ciutadà, que no es pot confondre amb l'organització de grans manifestacions. La iniciativa ciutadana i la iniciativa parlamentària han de confluir, però no es poden confondre. El dret a decidir va unir tots els demòcrates. El procés constituent, ben entès, hauria d'aconseguir el mateix. ■
Portaveu de Reinicia Catalunya i professor de Ciència Política (UPF).